

7/2714

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.15.0.SGB.02-610-
Konu : Yazılı Soru Önergesi

887

7860

16 HAZİRAN 2008

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: T.B.M.M Başkanlığı'nın 07.04.2008 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-4979 sayılı yazısı.

İzmir Milletvekili Sayın Ahmet Kenan TANRIKULU'nun tarafıma tevcih ettiği, 7/2714 esas nolu yazılı soru önergesi T.B.M.M İç Tüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği, BOTAŞ Genel Müdürlüğünden alınan yazılı bilgiler doğrultusunda cevaplandırılarak ekte gönderilmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Mehmet Hilmi GÜLER
Bakan

EKLER :
EK-1 Önerge Cevabı (4 Sayfa)

DAĞITIM :
Gereği :
TBMM Bşk.

Bilgi :
Başbakanlık

İZMİR MİLLETVEKİLİ SAYIN AHMET KENAN TANRIKULU'NUN
YAZILI SORU ÖNERGESİ CEVAPLARI
(7/2714)

SORULAR 1,2,5,6: BOTAŞ'ın; 1989 yılından beri bölge içi dağıtım şebekesini kendi imkanı ile tesis ederek, gaz bedelini toptan ödeyen ve buna karşılık BOTAŞ'ın iskontolu doğal gaz tarifesinden yararlanan Organize Sanayi Bölgelerinin iskonto oranını 03.03.2008 tarihinde hiçbir gerekçe göstermeden, yüzde 3'ten yüzde 1'e düşüren kararı, Organize Sanayi Bölgelerimiz ve buralarda faaliyet gösteren sanayicilerimiz tarafından üzüntüyle karşılanmıştır.

Bu bağlamda;

- Bu yüzde 3'lük indirim oranına göre yatırım planlarını yapan Organize Sanayi Bölgelerimize önceden hiç haber vermeden, tek taraflı yapılan bu olumsuz değişikliğin gerekçesi ve hukuki dayanağı nedir?

- Esasen açıkça ifade edilmese de; uygulama, Organize Sanayi Bölgelerimizin kullandığı doğal gaz bedeline yüzde 2 zammı ifade etmektedir. Daha önce doğalgaza yapılan zam yeterli gelmediği için mi böyle bir uygulamaya gidilmiştir?

- Büyümenin yavaşladığı, sanayi sektörümüzün sendelediği ve sanayicilerimizin her türlü desteğe en çok ihtiyaç duydukları bu dönemde, Bakanlık olarak sorumlu bulunduğunuz BOTAŞ'ın bu uygulamasını durduracak mısınız? Organize Sanayi Bölgelerimizin bu yüzde 2'lik iskonto kaybını nasıl telafi etmeyi düşünüyorsunuz?

- Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın sanayicilerimize teşvik ve destek olacak hangi çalışmaları olacaktır?

CEVAPLAR 1,2,5,6: Bilindiği üzere, 4646 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesi ile birlikte BOTAŞ'ın doğal gaz satış faaliyetlerindeki tekel konumu sona ermiş ve Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'ndan aldığı Lisanslarla bir piyasa oyuncusu olarak faaliyetlerini sürdürmeye başlamıştır.

Sözkonusu Kanun ile doğal gaz piyasa faaliyetlerini düzenleme ve denetleme görevi de Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'na verilmiştir. BOTAŞ'ın bir piyasa oyuncusu olarak tüketicilere uyguladığı tarifeler de EPDK'nın almış olduğu Kararlar çerçevesindedir. Doğal gaz mevzuatında müşteriler yıllık tüketim miktarlarına göre abone ve serbest tüketici olarak kategorilere ayrılmıştır. Abonelerin kullandıkları doğal gazı kendi bölgelerindeki dağıtımdan sorumlu dağıtım şirketinden alma mecburiyetleri vardır. Serbest tüketiciler ise tedarikçisini seçme hakkına sahiptir. Ancak, mevzuat ve EPDK'nın düzenlemeleri gereğince serbest

tüketici konumunda olsa dahi, bir dağıtım bölgesinde olup, o bölgeden sorumlu dağıtım şirketinin mülkiyet ve işletme sorumluluğundaki şebekeden gaz alan serbest tüketiciye gazın taşıma ve teslimi dağıtım şirketince yapılmaktadır.

Diğer taraftan, BOTAS, 4646 sayılı Kanun'un Geçici 2. maddesi gereği doğal gaz alım kontratlarının devir ihalesine çıkmış ve yıllık 4 Milyar m³'lük kısmı için ihalede geçerli teklif veren özel sektör şirketleri ile devir sözleşmeleri imzalanmıştır. Dolayısıyla, BOTAS'ın doğal gaz tedarikçisi olarak da tekel konumu fiilen sona ermiştir.

Geçmişten günümüze doğal gaz satış tarifelerinin gelişimi incelendiğinde ise, doğal gaz kullanımının yaygınlaştırılması sürecinde başlatılan yatırım çalışmaları ile birlikte potansiyel sanayi tüketicilerini doğal gaz kullanımına teşvik etmek üzere doğal gaz satış fiyatlarında kullanım amacı ve tüketim miktarlarına göre sınıflandırmalar yapılarak değişik fiyat uygulamalarına gidildiği görülecektir. Bu kapsamda, doğal gazın buhar, proses, elektrik üretimi amaçlı ve konutlarda kullanım olmak üzere isimlendirilen kategoriler ve sanayi sektöründe kullanım miktarı arttıkça fiyatta indirimler öngören tüketim kategorileri oluşturulmuştur.

Sözkonusu uygulamalar kapsamında Organize Sanayi Bölgelerine yönelik olarak da BOTAS'ın OSB'lere toptan gaz satış fiyatında indirimli tarifeler uygulanmıştır. Ancak, sözkonusu tarifeler ve indirimler ilgili dönemlerde yürürlükteki mevzuat ve pazar koşulları da dikkate alınarak zaman zaman yeni düzenlemelere tabi tutulmuş ve potansiyel sanayi tüketicilerinin doğal gaz kullanabilmeleri için yapacakları yatırımların geri dönüşlerinin daha kısa sürelerde gerçekleşmesine imkan sağlanmıştır. Buna ilaveten, doğal gazın Organize Sanayi Bölgelerine kadar ulaştırılması için gerekli iletim hatları BOTAS tarafından inşa edilmiştir.

Ayrıca, BOTAS'ca yapılan uygulamalar, doğal gazın ülke sathında mümkün olduğunca tüm potansiyel sanayi tüketicilerine biran evvel ulaştırılarak, çevre dostu, yüksek verimli ve en ekonomik bu enerji kaynağının yaygın bir şekilde kullanılmasını sağlamak ve teşvik etmek üzere yapılan uygulamalar olup, temelinde ticari bir yönü bulunan bu faaliyete ilişkin geçmiş uygulamaların taraflar arasında bir müktesep hak oluşturmayacağı bilinmektedir. Bunun yanı sıra, 4646 sayılı Kanun ile çerçevesi çizilmiş ve ikincil mevzuatla düzenlenmiş doğal gaz piyasası faaliyetlerinde uyulması zorunlu hususlar olarak, serbest piyasa rekabet koşullarına aykırı düşecek ve çapraz sübvansiyona yol açacak uygulamalardan kaçınılması gerekliliği de göz ardı edilmemesi gereken bir husustur.

4646 sayılı Kanun, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'nun çıkardığı Yönetmelik ve Kurul Kararları ile yeniden düzenlenen doğal gaz piyasasında doğal gaz faaliyetleri

ayrıştırılmış, yetki ve sorumluluklar belirlenmiş ve piyasanın serbestleştirilmesi sürecine girmiş bulunmaktadır.

Düzenlenen yeni doğal gaz piyasasında çapraz sübvansiyonun kaldırılması, ayrıştırılmış piyasa faaliyetlerinde belirlenen kriterlere göre tarifelerin belirlenip uygulanması ve rekabete aykırı düşecek uygulamalara son verilmesi zorunluluk arz etmektedir. BOTAŞ da bu piyasada faaliyet gösteren bir kuruluş olarak piyasa koşullarını dikkate alarak OSB'lere doğal gaz satış fiyatındaki indirim oranını %1'e düşürmüştür.

Yukarıda da ifade edildiği üzere 4646 sayılı Kanun, ikincil mevzuat ve EPDK Kurul Kararları ile düzenlenen doğal gaz piyasasında EPDK'dan aldığı Lisanslarla faaliyetlerini sürdüren BOTAŞ, yaptığı uygulamaları 4646 sayılı Kanun ve ikincil mevzuata uygun olarak yapma mecburiyeti olup, serbest piyasa koşullarında kendine tanınan yetki ve sorumluluklar dahilinde işlem tesis etmektedir.

BOTAŞ, mevzuat gereği toptan satış fiyatlarını aylık olarak belirlemekte ve uygulamaktadır. Organize Sanayi Bölgeleri ile yapılan sözleşmelerde fiyat tarifelerinde bir değişiklik yapılması halinde, değişikliğin yapıldığı tarihten itibaren yeni fiyatların geçerli olacağı hükmü yer almaktadır.

Diğer tüm müşteriler gibi OSB'ler de sözleşme bitiş tarihlerinde, yeni sözleşme dönemi için çekiş bildirimini yapmaktadırlar.

BOTAŞ, bugüne kadar izlediği satış ve fiyatlandırma politikasında daima tüketicilere kaliteli ve ucuz gaz arzı sağlamayı amaçlamıştır. İçinde bulunduğumuz 2008 (Nisan) dönem itibarıyla doğal gazın alternatif yakıtlarla birim enerji bazında fiyat mukayesesini yapacak olursak, doğal gaz yaklaşık olarak Fuel Oil'den % 54, Motorin'den % 78, Kalorifer Yakıtından % 67 ve LPG'den % 78 daha ucuzdur.

OSB'ler ile ilgili yeni tarife uygulamasında, bir sanayi tesisinin doğal gaza dönüşmek üzere yaptığı yatırım (bağlantı hattı, istasyon, tesis içi şebeke ve sistem dönüşümü) bedelinin doğal gaz kullanımından sağlanan yıllık tasarruflar ile 1-2 yıl içinde geri kazanıldığı, 4646 sayılı Kanun uyarınca EPDK'nın şehir dağıtım yetki ve sorumluluğunu sadece dağıtım şirketlerine verdiği, doğal gaz piyasasına yeni tedarikçilerin girmeye başladığı ve serbest bir piyasanın oluştuğu dikkate alınmıştır.

SORU 3: BOTAŞ'ın kurum ve kuruluşlardan alacağı doğal gaz bedeli ne kadardır? Bu konuda şimdiye kadar hangi işlemler yapılmış; ne kadar alacak tahsil edilmiş ve ne kadar kalmıştır?

CEVAP 3: Organize Sanayi Bölgesi (OSB) müşterilerimizin büyük kısmı borçlarını düzenli olarak ödemekte olup, BOTAŞ'a 24.04.2008 tarihi itibarıyla borcu olan Organize Sanayi Bölgesi müşterileri şunlardır;

Akhisar Organize Sanayi Bölgesi: Söz konusu müşteri Mart 2008 dönemi doğal gaz faturasından bakiye 2.553.295,33-YTL borcu bulunmaktadır. Müşteriye uyarı yazısı yazılmış ve 30.04.2008 tarihine kadar süre verilmiştir.

Uşak Karma OSB : Müşterinin BOTAŞ'a Mart 2008 dönemi doğal gaz faturasından 127.353,50-YTL, Şubat 2008 dönemi gecikme zammından da 1.040,41-YTL olmak üzere toplam 128.393,91-YTL borcu bulunmaktadır. Müşteriye uyarı yazısı yazılmış ve 30.04.2008 tarihine kadar süre verilmiştir.

SORU 4: Son 5 yılda Organize Sanayi Bölgelerine BOTAŞ'ın verdiği doğalgaz miktarı ne kadardır? Yapılan iskonto değişikliği ile BOTAŞ'ın geliri ne kadar olacaktır?

CEVAP 4:

Organize Sanayi Bölgelerine BOTAŞ'ın Verdiği Doğalgaz Miktarları

SEKTÖREL TÜKETİM DAĞILIMI		TOPLAM	
		Sm ³	
2002	ORGANİZE SANAYİ BÖLGELERİ	401.227.745	
2003	ORGANİZE SANAYİ BÖLGELERİ	1.425.128.748	
2004	ORGANİZE SANAYİ BÖLGELERİ	2.319.495.387	
2005	ORGANİZE SANAYİ BÖLGELERİ	2.967.596.993	
2006	ORGANİZE SANAYİ BÖLGELERİ	3.591.827.870	
2007	ORGANİZE SANAYİ BÖLGELERİ	4.157.895.039	
	SON 5 YILLIK TOPLAM MİKTAR	14.863.171.782	
2008	ORGANİZE SANAYİ BÖLGELERİ	1.187.583.006	OCAK+ŞUBAT+MART 2008
		YTL	SM³
	Şubat 08	174.563.972,45	390.940.581
	Mart 08	176.703.008,00	387.762.589
	FARK	2.139.035,55	-3.177.992